

МОРФОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ СОБАК ПРИ ГЕНЕРАЛІЗОВАНІЙ ФОРМІ ДЕМОДЕКОЗУ

Оверчук В.П.

магістрант, ФВМ

Горчинський Б.І.

студ., 5 курс, ФВМ

Антіпов А.А.

доцент

Гончаренко В.П.

асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

Серед хвороб домашніх непродуктивних тварин особливе місце займає демодекоз. Це захворювання досить часто уражує собак і спричинює значні економічні збитки мисливському і службовому собаківництву.

Метою роботи було вивчення морфологічних показників крові собак при генералізованій формі демодекозу.

Дослідження були проведені на 10 собаках: 5 з них мали хронічний генералізований перебіг демодекозу і 5 були клінічно здорові і слугували контролем. Для загального дослідження кров відбирали з латеральної підшкірної вени передньої кінцівки. Місце пункції вени обробляли спирт-ефіром. Кров відбирали за допомогою шприца у кількості 2 мл. При проведенні загального дослідження крові визначали вміст гемоглобіну, кількість еритроцитів та лейкоцитів, кольоровий показник, швидкість осідання еритроцитів, виводили лейкограму.

Морфологічні показники крові собак при генералізованій формі демодекозу можна характеризувати наступним чином. Вміст гемоглобіну у хворих собак був достовірно нижчий на 41,2 г/л, порівняно з клінічно здоровими тваринами. Кількість еритроцитів у хворих достовірно нижча на 2,44 Т/л, порівняно з клінічно здоровими собаками. Відповідно до зниження кількості еритроцитів і вмісту гемоглобіну у хворих собак достовірно знижений на 0,53 кольоровий показник, порівняно з клінічно здоровими тваринами. Зниження вмісту гемоглобіну та кількості еритроцитів свідчить про розвиток вираженої анемії у собак.

У собак, хворих на демодекоз, виявляли також зміни в лейкограмі крові. Так, кількість лейкоцитів у хворих тварин достовірно вища на 10,53 Г/л, порівняно з клінічно здоровими. Кількість сегментоядерних нейтрофілів у хворих тварин достовірно нижча на 5 %, порівняно з клінічно здоровими. Кількість паличкоядерних нейтрофілів у хворих і клінічно здорових собак суттєво не відрізняється. Кількість еозинофілів у хворих на генералізовану форму демодекозної інвазії, порівняно з клінічно здоровими собаками достовірно вища на 11,33 %. У хворих собак, порівняно з клінічно здоровими, кількість лімфоцитів достовірно нижча на 11,13 %.

моноцитів у хворих собак на 3,43 % вища, ніж у клінічно здорових. Достовірно вищою у хворих собак, порівнюючи з клінічно здоровими, була швидкість осідання еритроцитів. Різниця склала 11,2 мм/год.

Виявлений лейкоцитоз у собак, хворих на генералізовану форму демодекозу, вказує на наявність запальних процесів у шкірі і, не виключено, у деяких внутрішніх органах. Достовірне зниження у хворих собак відсотку сегментоядерних нейтрофілів і значне підвищення паличкоядерних нейтрофілів вказує на активний фагоцитоз в місцях запалення.

Достовірно виражена еозинофілія у хворих на генералізовану форму демодекозу вказує на активний протипаразитарний захист організму і на участь еозинофілів у знезараженні токсинів та зменшенні запальних реакцій. Еозинофіли здатні гальмувати виділення базофілами і тучними клітинами гістаміну. Вони також виділяють ферменти, катіонні білки і інші речовини, які порушують кутикулу гельмінтів і міцелій грибків.

У хворих собак, порівняно з клінічно здоровими тваринами, достовірне зниження відсотку лімфоцитів вказує на активний імунологічний захист організму, в основі якого лежить здатність лімфоцитів реагувати на чужорідні антигени.

Достовірно підвищена кількість моноцитів в крові хворих собак, порівняно з клінічно здоровими тваринами, вказує на активізацію імунологічного захисту організму. Моноцити циркулюють в кровотоці 1-1,5 доби, потім поселяються в тканини і диференціюються в макрофаги. Як відомо, в тканинах макрофаги, взаємодіючи з лімфоцитами, відіграють ключову роль в розпізнаванні антигенів і у взаємодії з ними імунокомпетентних клітин.

Таким чином, при генералізованій формі демодекозу у собак виявлені суттєві зміни морфологічних показників крові, які вказують на наявність анемії та функціональні порушення в печінці і нирках. Через 2,5 місяці після проведеного лікування морфологічні показники крові достовірно стабілізуються і набувають фізіологічної норми.